

ТАТАРТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ

«Татарстан Республикасында гражданнарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү турында» 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән расланган Татарстан Республикасында гражданнарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе һәм шартлары турында Нигезләмәнен 1.1 пункты һәм 4 бүлеге белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданин Л.П. Павлухин шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәһәре

2019 елның 10 июне

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснәтдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданин Л.П. Павлухин шикаятен алдан өйрәнгән судья Р.Г. Сәхиева бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданин Л.П. Павлухин «Татарстан Республикасында гражданнарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү турында» 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән расланган Татарстан Республикасында гражданнарың аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе һәм

шартлары турында Нигезләмәнең (алга таба шулай ук — Нигезләмә) 1.1 пункты һәм 4 бүлеге белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуға карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Күрсәтелгән Нигезләмәнең дәгъва белдерелә торган 1.1 пунктында билгеләнгәнчә, әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүдә ташламага хокуки булган гражданнарың аерым категорияләренә субсидияләр (алга таба — ташлама-субсидияләр) бирү тәртибен һәм шартларын регламентлаштыра, ә 4 бүлек ташлама-субсидияләр бирү механизмын билгели.

Шикаյттән һәм аңа күшымта итеп бирелгән документлар күчермәләреннән аңлашылганча, гражданин Л.П. Павлухин инвалид һәм хезмәт ветераны, шулай ук хезмәт ветераны булган хатыны белән бергә Татарстан Республикасының Яшел Үзән районы Түбән Вязовые шәһәр тибындагы поселогында шәхси йортында яши. Аңа, инвалид буларак, «Россия Федерациясендә инвалиларны социаль яклau турында» 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә 2016 елда торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидия билгеләнгән. 2017 елның ноябреннән бирле мөрәжәгать итүченең коммуналь хезмәтләр өчен түләүдә бурычлары барлыкка килгән.

Гражданин Л.П. Павлухин үзенең шикаятендә билгеләп үткәнчә, әлеге бурыч үзенә исәпләнгән субсидиянең торак урыны һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү срокыннан соң гына аның исәп-хисап счетына кертелүе сәбәпле килеп чыккан. Татарстан Республикасы Яшел Үзән суд районы буенча 8 нче суд участогы жәмәгать судьясы каары белән, Татарстан Республикасы Яшел Үзән шәһәр судының апелляция билгеләмәсе үзгәрешсез калдырылып, «Буа бүлекчәсе» филиалы аша «Татэнергосбыт» АЖнең аңа кулланылган электр энергиясе өчен бурычларын түләтү түриндагы дәгъва таләпләре канәгатьләндерелгән. Татарстан Республикасы Югары суды судьясы билгеләмәсе белән мөрәжәгать итүчегә Татарстан Республикасы Югары суды

кассация инстанциясенең суд утырышында карау өчен кассация шикаятен тапшырудан баш тартылган.

Гражданин Л.П. Павлюхин фикеренчә, шикаять белдерелә торган Нигезләмәнең 1.1 пункты, үзенең турыдан-туры эchtәлегеннән чыгып, инвалидларга ташлама-субсидияләр бирү тәртибен hәм шартларын регламентлаштырмый, чөнки, ул санаганча, инвалидлар Россия Федерациясе законнары нигезендә торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама алу хокуки булган гражданнар категориясенә керә. Шуның белән бергә, ул, дәгъва белдерелә торган нормада «аерым» сүзе әлеге Нигезләмәгә туры килгән инвалидларны күрсәтми, дип билгеләп үтә. Аңа «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклau турында»гы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасында нинди норматив акт нигезендә торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирелүе аңлашылмый.

Моннан тыш, шикаять белдерелә торган Нигезләмәнең 4 бүлеге, мөрәжәгать итүче раславынча, ташлама-субсидияләр бирү механизмын билгеләп, аның кайчан бирелгәнен билгеләми: торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү срокы чыкканчыга кадәрме яки аннан соңмы hәм субсидияләр хисабына торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен түләргә мөмкинме.

Үзенең шикаятендә гражданин Л.П. Павлюхин Нигезләмәнең 4 бүлегендәге билгесезлек нигезендә торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен субсидияләр белән түләү тәртибе асылда берни белән дә чикләнмәгән хокук куллану органының ирекле карапына калдырылган, дип күрсәтә hәм ул торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү кертү вакытына кадәр дә, шул вакыт житкәннән соң да ташлама-субсидия бирә ала. Шуның белән Нигезләмәнең 4 бүлегендә ташлама-субсидияләр бирүнең реаль механизмы юк.

Бәян ителгәннәр нигезендә мөрәжәгать итүче Татарстан Республикасы Конституция судыннан «Татарстан Республикасында гражданнарың аерым категорияләренә торак hәм коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе hәм шартлары турында» 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты

каары белән расланган Нигезләмәнең 1.1 пунктын һәм 4 бүлеген Татарстан Республикасы Конституциясенең 13, 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 48 (икенче өлеш), 54 (беренче өлеш) һәм 58 (икенче өлеш) статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. Россия Федерациясе Торак кодексының 160 статьясындагы 1 өлеше нигезендә гражданнарның аерым категорияләренә федераль законнар, Россия Федерациясе субъектлары законнары һәм жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә киткән чыгымнарны компенсацияләү өчен тиешле бюджет акчалары исәбеннән бирелергә мөмкин.

«Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклau турында» 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә (2004 елның 29 декабрендәге 199-ФЗ номерлы Федераль закон редакциясендә) 2005 елның 1 гыйнварыннан торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүдә инвалидларга социаль ярдәм чараларын күрсәту буенча вәкаләтләр Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиите органнарына тапшырылган (28.2 статья, 1 өлеш). Элеге Федераль закон белән шулай ук социаль ярдәмнен күрсәтелгән чараларын бирү формасы Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукий актлары белән билгеләнә дип каралган (28.2 статья, 6 өлеш).

«Федераль законнар кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең закон актларына үзгәрешләр керту һәм Россия Федерациясенең кайбер закон актларының үз көчләрен югалтуын тану турында “Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең закон чыгару (вәкиллекле) һәм башкарма органнарын оештыруның гомуми принциплары турында” һәм “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” Федераль законга үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту хакында» 2004 елның 22 августындагы 122-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру кысаларында һәм югарыда күрсәтелгән федераль закон нормалары нигезендә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты «Татарстан Республикасында гражданнарның аерым категорияләренә торак

hәм коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү турында» 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы каары белән Татарстан Республикасында гражданныарның аерым категорияләренә торак hәм коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе hәм шартлары турынdagы Нигезләмәне раслады.

Мөрәжәгать итуче дәгъва белдерә торган Нигезләмәнең 1.1 пункты аның эчтәлегеннән чыгып, Нигезләмәне жайга салу предметын билгеләүгә, атап эйткәндә, торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама хокуки булган гражданныарның аерым категорияләренә субсидияләр бирү тәртибен hәм шартларын регламентлауга юнәлдерелгән. Торак hәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә субсидияләр бирелә торган гражданныар категориясенә килгәндә, шуны да билгеләп үтәргә кирәк: «Дәүләт hәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән hәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының шикаять белдерелә торган каарын гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэммин иту hәм социаль яклау министрлыгының 2014 елның 19 ноябрендәге 634 номерлы боерыгы белән торак hәм коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр билгеләү буенча дәүләт хезмәте күрсәтүнең Административ регламенты расланган, ташлама-субсидияләр алу хокукина ия гражданныар категориясенә инвалидлар да кертелгән (1.2 пунктның 11 пунктчасы).

Шулай итеп, Нигезләмәнең 1.1 пунктында аның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килүе турынdagы мәсьәләдә билгесезлек юк, чөнки 1.1 пункты инвалидларны социаль ярдәм чарапары бирү хокукина ия булган гражданныар категориясенә караган федераль hәм республика законнарының башка нормалары белән системалы бердәмлектә кулланылырга тиеш.

Нигезләмәнең 4 бүлегендә торак hәм коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләү буенча ташлама-субсидияләр бирунен конкрет сроклары булмау мәсьәләсенә килгәндә, каралучы бүлек үзе гражданныар тарафыннан ташлама-

субсидияләр алу ысулын һәм мондый гражданнар тарафыннан аны алуның ин үцайлы ысулын сайлау мөмкинлегенә юнәлдерелгән булуын билгеләп үтәргә кирәк. Мөрәҗәгать итүче тарафыннан дәгъва белдерелә торган Нигезләмәнең 4 бүлеге, тулаем Нигезләмә кебек үк, торак һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә субсидияләр һәм айлык акчалата түләүләр бирү системасында катнашучы оешмалар арасында мәгълүмат алмашу тәртибен жайга сала торган Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 22 гыйнварындагы 20 номерлы карапы белән системалы элемтәдә тора. Югарыда күрсәтелгән Тәртипнең 6 пунктындагы 20 пунктчасы нигезендә торак, коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә субсидияләр күчерү айның 9 числоына кадәр башкарыла. Шуның белән мондый хокукый жайга салу гражданнарга күрсәтелгән ташлама-субсидияләр хисабына торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә комачауламый. Шул нигездә, мөрәҗәгать итүченең Нигезләмәнең 4 бүлегендә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләү буенча ташлама-субсидияләр бирү срокы булмавы турындагы дәлиле нигезсез.

Шулай итеп, шикаять белдерелә торган Нигезләмә нормалары үзеннән-үзе гражданнарның, шул исәптән гражданин Л.П. Павлухинның конституциячел хокукларын бозучы буларак карала алмый һәм, димәк, Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәү мәсьәләсендә билгесезлек юк. Шунда бәйле рәвештә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пункты белән үзара бәйләнештә 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пункты нигезендә мөрәҗәгать итүченең шикаяте мөмкин түгел.

Мөрәҗәгать итүчедә торак һәм коммуналь хезмәт күрсәтүләр өчен түләү буенча барлыкка килгән бурычларны тикшерү, шулай ук аның исәбенә субсидия күчерүнең конкрет сроклары турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Конституция суды компетенциясенә керми, чөнки «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясындагы тугызынчы өлеше нигезендә Татарстан

Республикасы Конституция суды бары тик хокук мәсьәләләрен генә хәл итә һәм, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башка органнары яисә башка судлар компетенциясенә кергән барлық очракларда да, конституциячел суд эшләрен гамәлгә ашырганда факттагы хәлләрне ачыклаудан һәм тикшерүдән тыелып кала.

Бәян ителгәннәрдән чыгып һәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы икенче өлешенең 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенең 1 һәм 2 пунктларына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче һәм икенче өлешләренә, 69, 72, 73 һәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Татарстан Республикасында гражданнарның аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү турында» 2006 елның 24 мартандагы 126 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән расланган Татарстан Республикасында гражданнарның аерым категорияләренә торак һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә ташлама-субсидияләр бирү тәртибе һәм шартлары турында Нигезләмәнең 1.1 пункты һәм 4 бүлеге белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданин Л.П. Павлюхин шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки билгеләнгән таләпләр нигезендә шикаять бирелергә мөмкин түгел, ә мөрәжәгать итүче куйган мәсьәләне хәл иту Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Әлеге шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчермәсен гражданин Л.П. Павлюхинга һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жибәрергә.

4. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды

хәбәрләре»нда һәм «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU) басылып чыгарга тиеш.

№ 19-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**